

πόρτα

πόρτα, η, ουσ. [<μσν. πόρτα <λατιν. porta], η πόρτα, η θύρα. **1α.** (για τάβλι) το καθένα από τα σχεδιασμένα τρίγωνα στο εσωτερικό του ταβλιού πάνω στα οποία κινούνται τα πούλια: «κάθε τάβλι έχει είκοσι τέσσερις πόρτες». **β.** δυο, τουλάχιστον, πούλια του ίδιου παίχτη, που τοποθετούνται σε ένα από τα σχεδιασμένα τρίγωνα στο εσωτερικό του ταβλιού: «οι γωνιακές είναι οι πιο καίριες πόρτες». **2.** (στη νεοαργκό) το άτομο ή τα άτομα που ελέγχουν φυσιογνωμικά στην είσοδο κέντρου διασκεδάσεως αυτούς που μπαίνουν να διασκεδάσουν και έχουν το δικαίωμα να τους απαγορεύσουν την είσοδο, αν έχουν την ένδειξη ή την υποψία πως υπάρχει περίπτωση να δημιουργήσουν φασαρία ή άλλα προβλήματα: «πήγαμε στο τάδε κέντρο να διασκεδάσουμε και δε μας άφησε η πόρτα να μπούμε μέσα, γιατί ήμασταν με τα ρούχα της δουλειάς και μας πέρασαν για αληταρία». **3.** ως επιφών. **πόρτασα!** δηλώνει ειρωνεία ή εκνευρισμό από την ενέργεια κάποιου, που, μπαίνοντας ή βγαίνοντας από ένα χώρο, άφησε ανοιχτή την πόρτα και που, όταν είναι χειμώνας, σημαίνει κλείσε την πόρτα, ενώ, όταν είναι καλοκαίρι και την έκλεισε, σημαίνει άνοιξε την πόρτα. **4.** στον πλ. **οι πόρτες** (βλ. λ.). Υποκορ. **πορτίτσα** και **πορτούλα, η** και **πορτάκι** (βλ. λ.). Μεγεθ. **πορτάρα, η**. (Ακολουθούν 88 φρ.)·

- *αβράκωτος έβαλε βρακί και σε κάθε πόρτα το 'δειχνε*, βλ. λ. [αβράκωτος](#)·

- *αν δε χτυπήσεις την πόρτα δεν ανοίγει*, αν δε ζητήσεις βοήθεια από κάποιον πώς θα σου τη δώσει(;): «πώς να σε βοηθήσει, βρε άνθρωπέ μου, αφού δεν ξέρει το πρόβλημά σου κι ύστερα, αν δε χτυπήσεις την πόρτα δεν ανοίγει»·

- *ανοίγω πόρτα, α.* δημιουργώ κοινωνικές σχέσεις με άτομο που μου είναι χρήσιμο στις κοινωνικές ή στις επαγγελματικές μου επιδιώξεις: «άνοιξε πόρτα μ' έναν βουλευτή κι από τότε έχει πάρει ένα σωρό κρατικές δουλειές». **β.** βρίσκω καλή δουλειά, βρίσκω καλή θέση εργασίας: «ήταν τρεις μήνες χωρίς δουλειά, αλλά στο τέλος άνοιξε πόρτα σ' ένα εργοστάσιο και τη βόλεψε». **γ.** (για τάβλι) αφήνω ελεύθερη κάποια πόρτα, που την είχα πιασμένη: «με τις εξάρες που έφερα, αναγκάστηκα ν' ανοίξω δυο πόρτες»·

- *άνοιξαν όλες οι πόρτες ή όλες οι πόρτες άνοιξαν ή όλες οι πόρτες είναι ανοιχτές, α.* λέγεται στην περίπτωση που η επαγγελματική επιτυχία, η κοινωνική καταξίωση ή αποδοχή κάποιου, είναι βέβαιη, σίγουρη: «τώρα που πήρε το δίπλωμα του γιατρού, όλες οι πόρτες είναι ανοιχτές γι' αυτόν». **β.** λέγεται στην περίπτωση που μπορεί κανείς από παντού να βρει βοήθεια, από παντού να βοηθηθεί: «είναι τόσο καλό παιδί, που μόλις χρειάστηκε βοήθεια, όλες οι πόρτες άνοιξαν γι' αυτόν». (Τραγούδι: *και που 'χει μαύρη πέτσα θυμήθηκαν ξανά, το νέγρο Τζο τον ήρωα, τον λεν αληταρά, τις πόρτες δεν ανοίγουν στο Τζο το φουκαρά*)·

- *άνοιξες πόρτα!* βλ. φρ. *άνοιξες πόρτα για το χειμώνα(!)*·

- *άνοιξες πόρτα για το χειμώνα!* (ειρωνικά) η γυναίκα με την οποία έχεις κάνει δεσμό είναι αμφίβολης ηθικής και, όταν εσύ θα φεύγεις από το σπίτι της, αυτή θα ανοίγει την πόρτα για να μπει κάποιος άλλος και, κατ' επέκταση, απέτυχες στο δεσμό σου και γενικά στην εκλογή που έχεις κάνει για κάτι, ή το άτομο το οποίο γνώρισες, είναι ευτελώς αναξιόπιστο ή και επικίνδυνο. Συνήθως της φρ. προτάσσεται το *μμ, τι να σου πω*: «την κυνηγούσα πολύ καιρό, αλλά στο τέλος τα 'φτιαξα μαζί της. -Μμ, τι να σου πω, άνοιξες πόρτα για το χειμώνα, γιατί σ' όλους μας είναι γνωστό πως αυτή γη γυναίκα είναι μητρομανής! || αγόρασα το τάδε αυτοκίνητο. -Μμ, τι να σου πω, άνοιξες πόρτα για το χειμώνα, γιατί κι εγώ που το είχα έτρεχα συνέχεια στο συνεργείο! || χτες βράδυ γνώρισα τον τάδε. -Μμ, τι να σου πω, άνοιξες πόρτα για το χειμώνα, γιατί ο τύπος είναι λουλούδι!»·

- *ανοιχτή πόρτα*, (για τάβλι) που δεν είναι πιασμένη με πούλια των δυο παιχτών: «αν πιάσω αυτή την ανοιχτή πόρτα, έχω πολλές πιθανότητες να χτυπήσω τη μάνα του»·

- *απ' τη μια πόρτα μπήκα κι απ' την άλλη βγήκα*, έκφραση με φιλοσοφική διάθεση, ιδίως από ηλικιωμένο άτομο που δηλώνει πως δεν κατάλαβε πόσο γρήγορα πέρασε η ζωή του: «τι κατάλαβες τόσα χρόνια στη ζωή σου γέροντα; -Απ' τη μια πόρτα μπήκα κι απ' την άλλη βγήκα». Πρβλ.: *δυο πόρτες έχει η ζωή, άνοιξα μια και μπήκα, σεργιάνισα ένα πρωινό κι ώσπου να 'ρθει το δειλινό, από την άλλη βγήκα* (Λαϊκό τραγούδι)·

- *απ' τη μια πόρτα μπήκε κι απ' την άλλη βγήκε*, πέρασε αστραπιαία από κάποιο χώρο: «δεν πρόλαβα να του πω

τίποτα, γιατί απ' τη μια πόρτα μπήκε, πήρε το χαρτοφύλακά του κι απ' την άλλη βγήκε»·

- *απ' την πίσω πόρτα*, **α.** με έμμεσο, με πλάγιο τρόπο: «έχει διάφορες γνωριμίες κι όσες δουλειές έχει πάρει, τις πήρε απ' την πίσω πόρτα || όλοι οι βουλευτές, πλην του κομμουνιστικού κόμματος, ψήφισαν για την καταβολή αποζημιώσεως σε όσους δεν εκλέχτηκαν βουλευτές και τώρα έρχονται απ' την πίσω πόρτα και κατηγορούν την ίδια τους την απόφαση». Από το ότι παλιότερα τα πιο πολλά σπίτια, ιδίως τα πλουσιόσπιτα, εκτός από την κυρία είσοδο, είχαν και στο πίσω μέρος του σπιτιού ένα πορτάκι για να μπαينوβγαίνουν χωρίς να γίνονται αντιληπτοί αυτοί που το κατοικούσαν. (Λαϊκό τραγούδι: *κάτω απ' το παράθυρό της στέκετ' ένας στρατιώτης κι απ' την πίσω πόρτα βγαίνει ναύτης που 'χε αφήσει γένι*). **β.** δηλώνει και ειρωνική αμφισβήτηση στα λεγόμενα κάποιου: «ο τάδε πέρασε στο πανεπιστήμιο. -Απ' την πίσω πόρτα»· βλ. και φρ. *η πίσω πόρτα*·

- *απ' την πόρτα με πήρες*, επενέβης, συνήθως τηλεφωνικά, την ώρα που έβγαίνα από το σπίτι, από το γραφείο μου: «τι γίνεται θα 'ρθεις; -Απ' την πόρτα με πήρες»·

- *από πόρτα σε πόρτα*, από το ένα σπίτι στο άλλο: «ζητιανεύει από πόρτα σε πόρτα || διαφήμιζε το προϊόν του από πόρτα σε πόρτα»· βλ. και φρ. *πόρτα πόρτα*·

- *βλέπει φαντάσματα πίσω απ' τις πόρτες*, υποπτεύεται πως θα του συμβούν πολλά κακά πράγματα: «με την παραμικρή ατυχία που του συμβαίνει, βλέπει φαντάσματα πίσω απ' τις πόρτες»·

- *βρίσκεται έξω απ' την πόρτα μου (σου, του κ.λπ) (κάτι)*, (για καλό ή για κακό) βλ. φρ. *είναι έξω απ' την πόρτα μου*·

- *βρίσκω ανοιχτές πόρτες ή βρίσκω πόρτες ανοιχτές*, (γενικά) ανταποκρίνονται στη βοήθεια που ζητώ: «το 'χω καμάρι, γιατί, απ' όπου και να ζητήσω βοήθεια, βρίσκω πόρτες ανοιχτές»· βλ. και φρ. *όλες οι πόρτες είναι ανοιχτές*·

- *βρίσκω κλειστές πόρτες ή βρίσκω πόρτες κλειστές*, (γενικά) δεν ανταποκρίνονται στη βοήθεια που ζητώ: «μετά την κατάχρηση που έκανα, απ' όπου και να ζητήσω βοήθεια, βρίσκω πόρτες κλειστές»· βλ. και φρ. *όλες οι πόρτες είναι κλειστές*·

- *βρίσκω την πόρτα του ανοιχτή ή βρίσκω τις πόρτες του ανοιχτές*, μου προσφέρει τη βοήθειά του και γενικά με υποδέχεται με ευνοϊκή διάθεση: «κάθε φορά που ζήτησα βοήθεια απ' το φίλο μου, βρήκα την πόρτα του ανοιχτή»·

- *βρίσκω την πόρτα του κλειστή ή βρίσκω τις πόρτες του κλειστές*, δε μου προσφέρει τη βοήθειά του: «όσες φορές είχε την ανάγκη μου τον βοήθησα, αλλά τώρα που έχω την ανάγκη του, βρίσκω τις πόρτες του κλειστές». (Λαϊκό τραγούδι: *τι θέλεις στο κορίτσι μου κι όλο το φέρνεις βόλτα; κι αν ξαναρθείς στο σπίτι μου θα βρεις κλειστή την πόρτα*)·

- *γιατί, θα σε πιάσω πόρτα για το χειμώνα*; ειρωνική άρνηση σε κάποιον του οποίου, η πρόταση, όχι μόνο δεν είναι ικανοποιητική, αλλά επιπλέον είναι και επιζήμια: «δώσε μου εσύ τώρα τα λεφτά κι εγώ θα προσπαθήσω να σε βάλω συνέταιρο στην επιχείρηση που σ' ενδιαφέρει. -Γιατί, θα σε πιάσω πόρτα για το χειμώνα;»·

- *δε βγαίνει απ' την πόρτα του (της)*, του αρέσει ή συνηθίζει να μένει στο σπίτι του: «μόλις σχολάσει απ' τη δουλειά του, πηγαίνει κατευθείαν στο σπίτι του και δε βγαίνει απ' την πόρτα του». (Λαϊκό τραγούδι: *το κορίτσι το δικό μου είν' κορίτσι σπιτικό, απ' την πόρτα του δε βγαίνει, αν δεν πάω να το δω*)·

- *δε χωράει απ' την πόρτα*, βλ. φρ. *δεν περνάει απ' την πόρτα*·

- *δεν άφησε πόρτα αχτύπητη*, είχε τόσο μεγάλη ανάγκη, που δεν άφησε κανέναν να μη ζητήσει τη βοήθειά του: «η εγχείρηση που έπρεπε να κάνει η γυναίκα του ήταν πανάκριβη, γι' αυτό δεν άφησε πόρτα αχτύπητη, μέχρι να συγκεντρώσει το ποσό που του χρειαζόταν»·

- *δεν έχω πόρτα να χτυπήσω*, δεν έχω κανέναν να του πω το πρόβλημά μου, να του ζητήσω βοήθεια: «έχω τόσα προβλήματα του τελευταίου καιρού και δεν έχω πόρτα να χτυπήσω»·

- δεν μπορεί να περάσει κάτω από πόρτα, είναι μεγάλος κερατάς (και ενν. δεν μπορεί να περάσει κάτω από πόρτα, γιατί τον εμποδίζουν τα κέρατα που έχουν φυτρώσει στο μέτωπό του, έμβλημα των απατημένων)- βλ. και φρ. δεν περνάει ούτε (κάτω) από καμάρα, λ. καμάρα·
- δεν περνάει απ' την πόρτα, είναι πάρα πολύ χοντρός: «θα καταλάβεις αμέσως για ποιον σου λέω, γιατί δεν περνάει απ' την πόρτα»·
- δεν περνάει απ' την πόρτα μου, δε θέλει ή δε συνηθίζει να με επισκέπτεται: «απ' τη μέρα που ψυχαθήκαμε, δεν περνάει απ' την πόρτα μου»·
- δουλεύει την πίσω πόρτα, (στη γλώσσα της αργκό και για τα δυο φύλα) δέχεται να υποστεί τη σεξουαλική πράξη από πίσω, από τον κώλο: «είναι κρίμα, δυο μέτρα παλικάρι, να δουλεύει την πίσω πόρτα || είναι πολύ θερμή γυναίκα, αλλά το κυριότερο είναι πως δουλεύει την πίσω πόρτα». Συνών. δουλεύει αμορτισέρ / δουλεύει αναρτήσεις / δουλεύει εξάτμιση (α)·
- δυο πόρτες έχει η ζωή, έκφραση που δηλώνει τη γέννηση και το θάνατο του ανθρώπου. (Λαϊκό τραγούδι: **δυο πόρτες έχει η ζωή**, άνοιξα μια και μπήκα, σεργιάνισα ένα πρωινό κι ώσπου να 'ρθει το δειλινό, από την άλλη βγήκα)·
- είναι έξω απ' την πόρτα μου (σου, του κ.λπ.) (κάτι), (για καλό ή για κακό) είναι πάρα πολύ κοντά μου (σου, του κ.λπ.): «ο άνθρωπος που μπορούσε να με βοηθήσει, ήταν έξω απ' την πόρτα μου κι εγώ καθόμουν με τα χέρια σταυρωμένα || ο κίνδυνος ήταν έξω απ' την πόρτα του κι αυτός δεν πήρε μυρουδιά»·
- έκλεισα την πόρτα στα παλιά, έπαψα να ενδιαφέρομαι, να με απασχολεί η προηγούμενη ζωή μου, το παρελθόν μου: «αποφάσισα να νοικοκυρευτώ, γι' αυτό έκλεισα την πόρτα στα παλιά». (Λαϊκό τραγούδι: **γύρισα σελίδα στην καρδιά, έκλεισα την πόρτα στα παλιά**, άλλαξα συνήθεια και ζωή, ήμουν αϊτός μέσ' στο κλουβί)·
- έφαγα πόρτα, **α.** (στη νεοαργκό) δε μου επιτράπηκε η είσοδος σε νυχτερινό κέντρο διασκέδασης: «πήγα ν' ακούσω το νέο τραγουδιστή και να πω και κανένα ποτηράκι στο τάδε μαγαζί, αλλά, επειδή δεν ήμουν καλά ντυμένος, έφαγα πόρτα». Η δικαιοδοσία αυτή ανήκει στους μπράβους, στους φουσκωτούς, που ελέγχουν την είσοδο νυχτερινού κέντρου διασκέδασης. **β.** απέτυχα, απορρίφθηκα, ιδίως από κάποια γυναίκα: «ζήτησα απ' την τάδε να τα φτιάξουμε κι έφαγα πόρτα». (Τραγούδι: **έφαγα πόρτα, μείναν τα χνώτα στο τζάμι. Τα γεγονότα ήρθαν τα πρώτα ποτάμι**)·
- έχασε την πόρτα, αποπροσανατολίστηκε λόγω έντονης ψυχικής ταραχής και δεν ήξερε πώς να κινηθεί, πώς να ενεργήσει: «όταν του 'βαλε τ' αφεντικό του τις φωνές, έχασε την πόρτα ο δικός σου και φαινόταν σαν χαμένος». Συνών. δεν ήξερε από πού να φύγει·
- έχει το μάτι του όλο στην πόρτα ή έχει το μάτι του συνέχεια στην πόρτα, βλ. λ. [μάτι](#)·
- η πίσω πόρτα, η κωλοτρομπίδα, ο πρωκτός: «ο έρωτας από την πίσω πόρτα είναι κάτι που ενοχλεί πολλές γυναίκες»· βλ. και φρ. απ' την πίσω πόρτα και λ. παραπόρτι·
- η τύχη του χτύπησε την πόρτα, βλ. λ. [τύχη](#)·
- και βγαίνοντας κλείσε και την πόρτα ή και βγαίνοντας κλείσε την πόρτα, ειρωνική προτροπή σε κάποιον που μας απειλεί πως θα φύγει από το χώρο που βρισκόμαστε, πράγμα βέβαιο που μας αφήνει αδιάφορους, ή σε κάποιον που τον διώχνουμε με υποτιμητική διάθεση από το χώρο που βρισκόμαστε·
- κάνω πόρτα, (στο τάβλι) πιάνω αντίπαλο πούλι ή τοποθετώ δυο τουλάχιστον δικά μου πούλια σε ένα από τα σχεδιασμένα τρίγωνα του ταβλιού: «εδώ που σ' έπασα έκανα την καλύτερη πόρτα»·
- κλείνω πόρτες, είμαι κλεισοπόρτης (βλ. λ.). (Λαϊκό τραγούδι: **είσαι μάρκα άλφα πρώτης και σπουδαίος κλεισοπόρτης και γυρίζεις μ' άλλους μόρτες, κάθε μέρα κλείνεις πόρτες**)·

- κλείνω την πόρτα (σε κάποιον), **α.** μαλώνω με άτομο που ήταν πολύ χρήσιμο ή εξυπηρετικό στις κοινωνικές ή επαγγελματικές μου επιδιώξεις ή γενικά απαξιώνω κάποιον: «έκανες μεγάλο σφάλμα, που έκλεισες την πόρτα που είχες με τον τάδε, γιατί αυτός είναι στα μέσα και στα έξω του υπουργείου». (Λαϊκό τραγούδι: *τώρα που όλα τα 'χασα τους φίλους μου κιαλάρω. Ποιος μου 'κλεισε την πόρτα του, ποιος μου 'δωσε τσιγάρο!*). **β.** (και για τα δυο φύλα) διακόπτω τις ερωτικές μου σχέσεις με το ταίρι μου: «δεν μπορεί σαν κλείνεις την πόρτα σ' έναν άνθρωπο που σ' αγαπάει». (Λαϊκό τραγούδι: *την πόρτα μη μου κλείνεις, το σφάλμα μου συγχώρησε και μη με κατακρίνεις*). **γ.** (για τάβλι) τοποθετώ τουλάχιστον δυο δικά μου πούλια σε ένα από τα σχεδιασμένα τρίγωνα του ταβλιού: «θέλω να κλείσω αυτή την πόρτα, για να μην μπορεί να μου χτυπήσει τη μάνα»·

- κλείσανε όλες οι πόρτες ή όλες οι πόρτες κλείσανε ή όλες οι πόρτες είναι κλειστές, λέγεται στην περίπτωση που δεν μπορεί κανείς από πουθενά να βρει βοήθεια, από πουθενά να βοηθηθεί: «είναι τόσο ανάποδος άνθρωπος, που γι' αυτόν όλες οι πόρτες είναι κλειστές». (Λαϊκό τραγούδι: *για κάποιον παραστράτημα για μια συκοφαντία, οι φίλοι τον μισήσανε, οι πόρτες όλες κλείσανε, άραγε ποιος να 'ν' αιτία, αχ, γιατί τόση κακία*)·

- κλειστή πόρτα, (για τάβλι) βλ. λ. [πασμένη πόρτα](#)·

- κουρελού έχετε στην πόρτα σας; βλ. λ. [κουρελού](#)·

- μας έφαγε την κότα και μας έχεσε την πόρτα, λέγεται για αχάριστους ανθρώπους: «δε θα βοηθήσω ξανά αυτόν τον άνθρωπο, γιατί και στο παρελθόν, που τον βοήθησα, μας έφαγε την κότα και μας έχεσε την πόρτα»·

- μεγάλη πόρτα θα περάσεις ή μεγάλη πόρτα θα διαβείς, έκφραση που σύμφωνα με τη χειρομαντεία και τη μαντική του καφέ, σημαίνει πως το άτομο στο οποίο απευθύνεται, θα περάσει μεγάλη δυσκολία (δικαστήριο, φυλακή, χρεοκοπία) ή μεγάλη επιτυχία (προαγωγή, γνωριμία με σημαίνον πρόσωπο): «πρόσεχε τις δουλειές που κάνεις μ' αυτόν τον άνθρωπο, γιατί απ' ό,τι βλέπω, μεγάλη πόρτα θα περάσεις || για δες χαρές και πανηγύρια, γιατί, απ' ό,τι βλέπω εδώ μέσα (δηλ. στο φλιτζάνι του καφέ), μεγάλη πόρτα θα περάσεις»·

- μια πόρτα μας χωρίζει ή μας χωρίζει μια πόρτα, είμαστε γείτονες και κατοικούμε στον ίδιο όροφο κάποιας πολυκατοικίας όπου οι πόρτες των διαμερισμάτων μας είναι αντικριστές: «μα και βέβαια τον ξέρω τον άνθρωπο, αφού μια πόρτα μας χωρίζει»·

- μου χτυπάει την πόρτα (κάποιος), έρχεται στο σπίτι μου, εμφανίζεται, παρουσιάζεται μπροστά μου, ζητάει τη βοήθειά μου: «μόνο όταν έχει ανάγκη έρχεται και μου χτυπάει την πόρτα»·

- μου χτυπάει την πόρτα (κάτι), λέγεται για κάτι, ιδίως κακό, που είναι πολύ κοντά μου: «μετά τη χρεοκοπία μου, η φτώχεια μου χτυπάει την πόρτα». (Λαϊκό τραγούδι: *γλυκοβραδιάζει κι ο ντουριάς αμέριμνος γλεντάει την ώρα που ο χάροντας την πόρτα μου χτυπάει*)·

- μπερντέ έχετε στην πόρτα σας; βλ. λ. [μπερντές](#)·

- μπήκε απ' την πίσω πόρτα, κατέλαβε μια θέση εργασίας, ιδίως στο δημόσιο, με αντικανονικές διαδικασίες, με πλάγια μέσα: «είχε έναν θείο βουλευτή και μπήκε απ' την πίσω πόρτα στη Δ.Ε.Η.»·

- ο άνθρωπος της διπλανής πόρτας, βλ. λ. [άνθρωπος](#)·

- ο καλός ο νοικοκύρης ανοίγει την πόρτα με τον κώλο, βλ. λ. [νοικοκύρης](#)·

- όλες οι πόρτες ανοίγουν στην ευγένεια, βλ. λ. [ευγένεια](#)·

- όλες οι πόρτες είναι ανοιχτές, βλ. φρ. *άνοιξαν όλες οι πόρτες*·

- όλες οι πόρτες είναι κλειστές, βλ. φρ. *κλείσανε όλες οι πόρτες*·

- όποια πόρτα κι αν χτυπήσει, όπου και αν απευθυνθεί, από όπου και αν ζητήσει βοήθεια: «είναι τόσο ρεμάλι, που όποια πόρτα κι αν χτυπήσει του την κλείνουν κατάμουτρα». (Λαϊκό τραγούδι: *ξένος όπου κι αν γυρίσει όποια*

πόρτα κι αν χτυπήσει, δεν έχει μάνα να πηγαίνει τα ρούχα του να πλένει).

- όταν η φτώχεια μπει απ' την πόρτα, βγαίνει ο έρωτας απ' το παράθυρο, βλ. λ. [φτώχεια](#).

- ούτε πόρτα χωρίς καρφί, ούτε σπίτι χωρίς πομπή, βλ. λ. [σπίτι](#).

- παραβιάζει ανοιχτές πόρτες, αναφέρεται σε κάτι θεωρώντας το σπουδαίο, ενώ είναι ήδη από καιρό σε όλους γνωστό: «όποιος ισχυρίζεται πως τα ναρκωτικά οδηγούν τη νεολαία μας στο θάνατο, παραβιάζει ανοιχτές πόρτες».

- πιασμένη πόρτα, (για τάβλι) το τρίγωνο του ταβλιού που έχει δυο, τουλάχιστον, πούλια: «αν δεν είχε πιασμένη αυτή την πόρτα, με τις εξάρεις που έφερα, θα μπορούσα να του πιάσω τη μάνα».

- πίσω από κλειστές πόρτες, λέγεται για οτιδήποτε γίνεται κρυφά, μυστικά, χωρίς να παίρνει δημοσιότητα και που, για το λόγο αυτό, είναι αμφίβολης νομιμότητας: «η κυβέρνηση μαγειρεύει πίσω από κλειστές πόρτες το νέο εκλογικό νόμο». βλ. και φρ. *πίσω απ' τις κάμερες*, λ. κάμερα.

- πόρτα πόρτα, σύστημα πωλήσεων από σπίτι σε σπίτι: «εισάγει διάφορες μικροσυσκευές και τις πουλάει πόρτα πόρτα».

- στου κουφού την πόρτα όσο θέλεις βρόντα, είναι μάταιο να επιδιώκεις να συνειτίσεις κάποιον πεισματάρη ή κάποιον που δεν επιδέχεται συνετισμό: «έπεσαν όλοι οι φίλοι απάνω του να τον πείσουν να διώξει την γκόμενα που είχε και να ξαναγυρίσει στην οικογένειά του, αλλά στου κουφού την πόρτα όσο θέλεις βρόντα».

- τη βρήκες την πόρτα; ειρωνική παρατήρηση σε μέλος της οικογένειας που για κάποιο λόγο επιστρέφει πολύ αργοπορημένο στο σπίτι. Συνήθως της φρ. προτάσσεται το *μπα* και μετά το ρ. της φρ. ακολουθεί το *επιτέλους*.

- της (του) πέταξε τα παπούτσια έξω απ' την πόρτα, βλ. λ. παπούτσι.

- τιμή πόρτας, βλ. λ. [τιμή](#).

- το κάνει απ' την πίσω πόρτα, **α.** (και για τα δυο φύλα) δέχεται να υποστεί τη σεξουαλική πράξη από πίσω, από τον κώλο: «δεν το περίμενα τέτοιος παίδαρος να το κάνει απ' την πίσω πόρτα || δεν πηγαίνει ποτέ με γυναίκα, αν δεν το κάνει κι απ' την πίσω πόρτα». **β.** (ιδίως για άντρες) ενεργεί σεξουαλικά ως σοδομιστής: «μόλις τον βλέπουν οι μανάδες, μαζεύουν στο σπίτι τα παιδιά τους, γιατί ο τύπος το κάνει απ' την πίσω πόρτα». **γ.** (για άντρες) δέχεται να υποστεί τη σεξουαλική πράξη: «τα 'μαθες; Ο τάδε το κάνει απ' την πίσω πόρτα».

- το χρήμα ανοίγει όλες τις πόρτες, βλ. λ. [χρήμα](#).

- τον διώχνεις απ' τη μια πόρτα κι έρχεται απ' την άλλη, βλ. φρ. *τον διώχνεις απ' την πόρτα και μπαίνει απ' το παράθυρο*.

- τον διώχνεις απ' την πόρτα και μπαίνει απ' το παράθυρο, λέγεται για ενοχλητικό άτομο από την παρουσία του οποίου είναι αδύνατο να απαλλαγούμε: «έχω απηυδήσει μ' αυτόν τον άνθρωπο, γιατί τον διώχνεις απ' την πόρτα και μπαίνει απ' το παράθυρο».

- τον έπιασες πόρτα! βλ. φρ. *τον έπιασες πόρτα για το χειμώνα(!)*.

- τον έπιασες πόρτα για το χειμώνα! (ειρωνικά) ο άνθρωπος στον οποίο αναφέρεσαι όχι μόνο δε θα σε βοηθήσει, αλλά υπάρχει και περίπτωση να σε βλάψει και, κατ' επέκταση, ατύχες στη γνωριμία σου. Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *μμ, τι να σου πω*: «προχτές γνώρισα τον τάδε και μου υποσχέθηκε πως θα με βοηθήσει. - Μμμ, τι να σου πω, τον έπιασες πόρτα για το χειμώνα! Δεν ξέρεις πως αυτός είναι απατεώνας;».

- του βρόντηξα την πόρτα κατάμουτρα, του αρνήθηκα κάτι ή τον έδιωξα με περιφρονητικό τρόπο: «ενώ με κατηγορεί σ' όλο τον κόσμο, ήρθε να του δώσω δανεικά κι εγώ του βρόντηξα την πόρτα κατάμουτρα!». Από την

- εικόνα του ατόμου που κλείνει με δύναμη την πόρτα μπροστά στον επισκέπτη του·
- του βρόντηξα την πόρτα στα μούτρα, βλ. φρ. του βρόντηξα την πόρτα κατάμουτρα·
  - του βρόντηξε την πόρτα κατάμουτρα, βλ. φρ. του 'κλεισε την πόρτα κατάμουτρα·
  - του βρόντηξε την πόρτα στα μούτρα, βλ. φρ. του 'κλεισε την πόρτα κατάμουτρα·
  - του δείχνω την πόρτα, τον διώχνω με σκαιό τρόπο: «πήγε στο γραφείο του διευθυντή του να ζητήσει μερικές μέρες άδεια, αλλά αυτός του 'δειξε την πόρτα». Μερικές φορές, η φρ. συνοδεύεται από χειρονομία με το χέρι να δείχνει την υποτιθέμενη πόρτα με το δείκτη τεντωμένο·
  - του 'κλεισα την πόρτα κατάμουτρα, του αρνήθηκα προσβλητικά κάτι, διέκοψα κάθε επαφή μαζί του: «ήρθε να μου ζητήσει δανεικά, αλλά του 'κλεισα την πόρτα κατάμουτρα || μόλις έμαθα το ποιόν του, του 'κλεισα την πόρτα κατάμουτρα». Από την εικόνα του ατόμου που δεν επιτρέπει σε κάποιον να μπει στο σπίτι του·
  - του 'κλεισα την πόρτα στα μούτρα, βλ. φρ. του 'κλεισα την πόρτα κατάμουτρα·
  - του 'κλεισε την πόρτα, δεν ανταποκρίθηκε στην ανάγκη του: «πήγε στον τάδε να τον βοηθήσει, αλλά αυτός του 'κλεισε την πόρτα»·
  - του 'κλεισε την πόρτα κατάμουτρα, αδιαφόρησε με προσβλητικό τρόπο στην παράκλησή του για βοήθεια: «όχι μόνο δεν τον βοήθησε, αλλά του 'κλεισε και την πόρτα κατάμουτρα»·
  - του 'κλεισε την πόρτα στα μούτρα, βλ. φρ. του 'κλεισε την πόρτα κατάμουτρα·
  - χτυπά η πόρτα, κάποιος χτυπάει την πόρτα: «πήγαινε ν' ανοίξεις, γιατί χτυπά η πόρτα»·
  - χτυπάει την πόρτα μου (σου, του κ.λπ) (κάτι) ή μου (σου, του κ.λπ.) χτυπάει την πόρτα (κάτι), (ιδίως για κακό) βρίσκεται πάρα πολύ κοντά μου, είναι έτοιμο να συμβεί: «με τη σπάταλη ζωή που κάνεις, χτυπάει την πόρτα σου η χρεοκοπία || από καιρό του χτυπά την πόρτα η χρεοκοπία με τη ζωή που κάνει, αλλά ούτε που νοιάζεται»·
  - χτύπα μου την πόρτα ή χτύπησέ μου την πόρτα, ανάφερέ μου το πρόβλημά σου, ζήτησέ μου βοήθεια: «άλλη φορά, αν έχεις κάποιο πρόβλημα, χτύπησέ μου την πόρτα»·
  - χτυπώ λάθος πόρτα, βλ. λ. [λάθος](#)·
  - χτυπώ ξένες πόρτες ή χτυπώ ξένη πόρτα, ζητώ απεγνωσμένα βοήθεια από άγνωστο άνθρωπο, από άγνωστους ανθρώπους: «έχει τόσο μεγάλη ανάγκη, που κατάντησε να χτυπά ξένες πόρτες». (Λαϊκό τραγούδι: *αλί σ' αυτόν που τα 'χασε τα πλούτη που 'χε πρώτα, και καταντήσε να χτυπά φτωχός σε ξένη πόρτα*)·
  - χτυπώ όλες τις πόρτες, ζητώ απεγνωσμένα από όλους βοήθεια: «χτύπησε όλες τις πόρτες, μήπως και τον βοηθήσει κανένας, αλλά δε βρήκε ανταπόκριση από πουθενά»·
  - χτυπώ την πόρτα (κάποιου), ζητώ βοήθεια από κάποιον: «τώρα που του 'πεσε το λαχείο, κάνει πως δε με γνωρίζει, αλλά θα 'ρθει πάλι καιρός που θα μου χτυπήσει την πόρτα». (Λαϊκό τραγούδι: *μη μου χτυπάς τα μεσάνυχτα την πόρτα, μη μου ζητάς να σ' ανοίξω, δεν μπορώ*).